

хо нощемъ, както обикновенно отстъпвалъ Аннибалъ (безъ да гаси, а поддържайки огневетъ, и не въ 1-та, а въ 3-та стража прѣзъ нощта прѣди разсъмване) и не тръгналъ бързо въ обходъ къмъ южна Италия, съ една дума — всѣкога и въ всичко се бавилъ и постъпвалъ не искусно и не овреме, като испущалъ изъ видъ главната си цѣль — съединението съ Аннибала, който, напротивъ, никога не правилъ нищо подобно. И при това за върхъ на нещастieto си, той, като че нарочно, постъпвалъ тѣй (разбира се, безъ да знае това) именно въ туй време, когато Клавдий Неронъ намислилъ и съ удивителна бързина и успѣхъ изпълнилъ извънрѣдното си смѣло, даже рисковано, но и твърдѣ искусно движение отъ Канузій къмъ Фанъ, на съединение съ Ливия, — като се съединилъ съ него, настоялъ за незабавното атакуване на Аздрубала и най послѣ въ самото сражение съ искусното си движение на лѣвия флангъ на Ливия и атаката на дѣсното Аздрубалово крило въ флангъ и въ тилъ, рѣшилъ побѣдата, а съ нея и съдбата на Аздрубала и даже на самия Аннибала. Плана на Клавдия Нерона, всичкитѣ му мѣрки за успѣшното му изпълнение, необикновенната бързина и успѣхъ на движението му и въобще всичкитѣ му дѣйствия до и въ време на сражението при Метавръ, едногласно, справедливо и достойно се въсхваляватъ отъ древнитѣ и нови историци и напълно заслужватъ това. Смѣлостта и риска на движението на Клавдия Нерона се заключавали въ туй, че можали да изложатъ отслабената съ 6,000 отборни войски армия на Клавдия Нерона при Канузій на поражение отъ Аннибала, а за това изисквали толкова прѣдпазливости противъ послѣдния, колкото, и даже още по вече, бързина

въ движението на отряда на Клавдия Нерона. Но и въ едното и въ другото отношение Клавдий Неронъ взелъ всички необходими мѣрки — и, както се каза по горѣ, въ 7 дена изминалъ 270 римски мили отъ Канузій до Фанъ! При това за забѣлѣзване и достойно за всѣка похвала е тѣй сжщо взаимното съгласие на двамата консули по между имъ и на военния съвѣтъ съ вѣрното мнѣние на Клавдия Нерона. Най послѣ трѣбва да кажемъ, че Клавдий Неронъ расчиталъ много по вече на нравственното влияние, което ще произведе върху Аздрубала внезапното му съединение съ Ливия, отколкото на усиляването 34-хиланднитѣ войски на Ливия съ 6 хиландния си отрядъ — и не се изгубвалъ, както по горѣ това се обясни по отношение на Аздрубала. По такъвъ начинъ въобще, въ всички този кратковремененъ, но до висока степенъ важенъ и забѣлѣжителенъ периодъ отъ похода и даже отъ войната, Клавдий Неронъ се явява истински неговъ герой, стоящъ много по горѣ отъ Аздрубала и даже — взето изключително само за това време — по горѣ и отъ Аннибала. Дѣйствително, пълното бездѣйствие на послѣдния при Канузия въ време на отсъствието на Клавдий Нерона — е такава загадка, която съ нищо не може да се обясни. Наистина, че писмата на Аздрубала били уловени и Аннибалъ, като не получавалъ отъ него извѣстие и като незналъ гдѣ се намира, чакалъ само увѣдомление за да тръгне на съединение съ него. Но какъ тѣй той, обикновенно толкова прѣдпазливъ и прѣдвидливъ, при това ималъ и много съгледвачи, и такива отлични разузнавачи, като нумидийцитѣ, цѣли двѣ седмици (както ще видимъ по долу), е стоялъ срѣщу армията на Клавдия Нерона, подъ началството на